

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. c)

Istorie

Varianta 9

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Faza războaielor ofensive ale lui Iancu [de Hunedoara] a încetat, mai ales după ce, la 1453, simbolul lumii creștine răsăritene - Constantinopolul - cade în mâinile turcilor. La scurtă vreme, în 1456, sultanul Imperiului Otoman, Mehmed II se îndreaptă spre [...] cucerirea Belgradului, cheia Ungariei și a Europei Centrale. Iancu [de Hunedoara] întărește linia Dunării. [...] Atacul general, dezlănțuit de Iancu [de Hunedoara] asupra taberei turcești la 22 iulie 1456, a condus la o victorie zdrobitoare a creștinilor în lupta de la Belgrad. Turcii s-au retras în derută, iar sultanul a fost rănit. Vestea victoriei străbătea întreaga Europă [...]. Dar pericolul otoman nu trecuse. [...] Ocuparea Bosniei în 1463, a cetăților moldovene Chilia și Cetatea Albă în 1484, campaniile din [...] 1475, 1476 din Moldova, 1479 din Transilvania sunt doar momente mai importante ale ofensivei otomane. Transilvania era mai ferită, datorită protecției oferite de celelalte două țări române, dar partea sa de sud și Banatul erau frecvent atacate [...]”

(I. A. Pop, *Istoria Transilvaniei medievale: de la etnogeneza românilor până la Mihai Viteazul*)

B. „În legătură cu măsurile de apărare a Belgradului luate de Iancu [de Hunedoara] trebuie pusă și întorsătura pe care o iau relațiile cu Țara Românească, în primăvara anului 1456. [...] Domnul Țării Românești, Vladislav al II-lea, intrase în legături prea strânse cu turcii [...] și din această cauză Iancu [de Hunedoara] i-a confiscat posesiunile din Transilvania. [...] Unor detașamente turcești li se îngăduie să treacă prin Țara Românească spre a pătrunde în Transilvania.

În toamna anului 1455, [...] Iancu [de Hunedoara] s-a străduit să ajungă la o împăcare fiindcă spera, probabil, să obțină ajutorul lui Vladislav al II-lea împotriva Imperiului Otoman. Încercările sale au rămas fără urmări durabile, astfel că Iancu de Hunedoara are de înfruntat o răscoală a românilor făgărășeni, pe care o sprijinea, după toate probabilitățile, domnul Țării Românești. În fața acestei stări de lucruri, Iancu [de Hunedoara] l-a ajutat pe Vlad Tepeș, să pătrundă în Țara Românească [...] și să devină domn. Iancu [de Hunedoara] se asigura împotriva unui atac turcesc prin Țara Românească și își putea concentra forțele pentru lupta de la Belgrad.”

(C. Mureșan, *Iancu de Hunedoara*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domn al Țării Românești, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la acțiunile otomanilor în perioada 1463-1484. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul militar și lupta la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că victoria creștinilor determină retragerea turcilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XIV-lea – al XV-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni militare desfășurate de reprezentanți ai spațiului românesc în secolul al XVI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Constituția din 1866 se baza pe nevoile societății românești exprimate și în programul de la 1848, în Convenția de la Paris (1858) și în Statutul lui Cuza (1864), având ca model constituția belgiană. Se proclamau unele principii de bază [...], anume «libertățile și drepturile fundamentale ale cetățeanului», «suveranitatea națională», «separarea puterilor în stat», responsabilitatea miniștrilor, sistemul parlamentar bicameral (cu două adunări), monarhia constituțională și ereditară (conducerea țării de către un principe, prin moștenirea tronului și cu respectarea constituției), responsabilitatea monarhului etc. Numele oficial al țării, consemnat în actul fundamental, era România. Suveranul avea mari atribuții în materie executivă (conducerea țării), dar și legislativă (alcătuirea legilor). Puterea legislativă o avea totuși Parlamentul, format din Senat și Camera Deputaților. Camera avea drept de a se conduce singură, de interpelare (deputații îi puteau trage la răspundere pe membrii guvernului) și de anchetă (de a cere cercetări chiar și pentru faptele miniștrilor). Între drepturi și libertăți se regăseau: inviolabilitatea proprietății private (neatingerea de bunurile cuiva), libertatea nestingherită a presei, fără cenzură [...].

În paralel, [...] se creează noi întreprinderi și ramuri industriale. [...] Al. I. Cuza a desființat taxele vamale la export, iar principele Carol I a încheiat în 1875 și 1876 convenții comerciale cu Austro-Ungaria și, respectiv, cu Rusia, înfruntând astfel Turcia [...].

În 1867, se instituie sistemul monetar național și se bat monedele României, lei [...], iar în 1880 ia naștere Banca Națională a României. [...] Progresele economice rapide erau însă împiedicate de suzeranitatea formală a Imperiului Otoman.” (I. A. Pop, *Istoria României moderne*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul sub suzeranitatea căruia se afla România, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați un conducător al statului român și o acțiune desfășurată de acesta în domeniul comercial, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la sistemul financiar din perioada 1867-1880. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Constituția din 1866, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România se implică în *criza orientală*, în perioada 1877-1878. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în perioada 1947-1985, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric desfășurat în România, în perioada 1947-1948 și menționarea a două aspecte cu privire la acesta;
- menționarea a două aspecte referitoare la politica externă a României, în perioada 1949-1960;
- prezentarea unei practici politice utilizate în România, între anii 1961-1975;
- formularea unui punct de vedere referitor la politica externă promovată de România în perioada 1965-1985, în cadrul *Războiului rece* și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. c)

Istorie

Varianta 9

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- **Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- 1. 2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Vladislav al II-lea, Vlad Țepeș **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 2. 2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *ocuparea Bosniei în 1463*; sunt organizate campanii în Moldova etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
- 3. câte 3 puncte** pentru fiecare dintre răspunsurile: Iancu de Hunedoara, Belgrad
Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț). (3px2=6p)
- 4. 3 puncte** pentru scrierea literei **A**
- 5. 7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: cauză: *Domnul Țării Românești, Vladislav al II-lea, intrase în legături prea strânse cu turcii* și efect: *din această cauză Iancu [de Hunedoara] i-a confiscat posesiunile din Transilvania SAU cauză: Încercările sale au rămas fără urmări durabile* și efect: *astfel că Iancu de Hunedoara are de înfruntat o răscoală a românilor fâgărășeni* etc.
- 6. câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XIV-lea – al XV-lea (1px2=2p)
Exemple: Tratatul de la Brașov, Alexandru cel Bun acceptă suzeranitatea regelui Poloniei, Tratatul de la Overchelăuți etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni diplomatice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiunea diplomatică (2px2=4p)
- 7. 4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două acțiuni militare desfășurate de reprezentanți ai spațiului românesc în secolul al XVI-lea
Exemple: caracter antiotoman, exercitarea prerogativelor domniei etc. **Se punctează exclusiv menționarea asemănării** (nu se iau în considerare alte informații). **Punctajul se acordă pentru orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

- 1. 2 puncte** pentru răspunsul: Imperiul Otoman **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 2. 2 puncte** pentru răspunsul: al XIX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 3. 3 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Al. I. Cuza/Cuza, Carol I
3 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate de acesta în domeniul comercial, la care se referă sursa dată **Exemple:** *a desființat taxele vamale la export*; în 1875 a încheiat o convenție comercială cu Austro-Ungaria etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
- 4. câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la sistemul financiar din perioada 1867-1880 (3px2=6p)
Exemple: *În 1867, se instituie sistemul monetar național; se bat monedele României, lei;* în 1880 a fost înființată Banca Națională a României etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la Constituția din 1866
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemple: Constituția din 1866 prevede principiile de organizare a statului. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: «*suveranitatea națională*» și «*separarea puterilor în stat*» SAU Prevederile Constituției din 1866 stabilesc rolul politic al Camerei Deputaților. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Puterea legislativă o avea totuși Parlamentul, format din Senat și Camera Deputaților și Camera avea drept de a se conduce singură etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului format din punctul de vedere și din cele două informații/o informație selectate/selectată din sursă. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** Convenția cu Rusia, participarea la războiul ruso-otoman **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui fapt istoric desfășurat în România, în perioada 1947-1948 (**de exemplu:** Constituția din 1948, naționalizarea **etc.**)
câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două aspecte cu privire la acesta (**de exemplu:** Marea Adunare Națională era instituția supremă în stat, legitimează regimul totalitar, a fost elaborată după model sovietic **etc.**, desființează proprietatea privată, vizează întreprinderile industriale, miniere, bancare și de transporturi, întreprinderile trec în proprietatea statului **etc.**) **(3px2=6p)**
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două aspecte referitoare la politica externă a României, în perioada 1949-1960 (**de exemplu:** constituirea Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, fondarea Pactului de la Varșovia, este subordonată față de URSS **etc.**) **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru menționarea oricărei practici politice utilizate în România, între anii 1961-1975 (**de exemplu:** Constituția din 1965, cultul personalității **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea practicii politice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practica politică și se utilizează relația cauză-efect
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la practica politică
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la politica externă promovată de România în perioada 1965-1985, în cadrul *Războiului rece* (**de exemplu:** Politica externă promovată de România în perioada 1965-1985, în cadrul *Războiului rece*, se caracterizează prin stabilirea relațiilor diplomatice cu state democratice.; Politica externă promovată de România în perioada 1965-1985, în cadrul *Războiului rece*, reflectă tendințele de distanțare față de URSS. **etc.**)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**